

SZÉKELY HIRLAP.

Politikai és társadalmi lap s a „Jogász-Egylet“ közlönye.

Szerkesztői szállás:

Szentgyörgy-utca 1092. sz. hová a lap szellemi részét illető cikkek küldendők.

Kiadó-hivatal:

W ttielh József könyvkereskedése, hová az előfizetési pénzek és reclamatiók küldendők.

Hirdetési díj: Egy háromszor hasábozott garmond sor ára 6 kr; bélyegilleték minden hirdetés után külön 30 kr.

Hirdetéseket elfogad: helyben a kiadó-hivatal; Pesten: Lang Leopold, (Erzsébet tér, 9. sz.) Bécsben Haasenstein és Vogler (Neu-Marki 14. sz.)

Megjelenik e lap

minden szerdán és szombaton egy egész iven.

ELŐFIZETÉSI AR:

Félévre 3 frt.

Negyedévre 1 „ 50 kr.

Előfizetési felhívás

a

„Székely Hirlap“

V. évfolyamára.

Előfizetési díj: Egész évre 6 frt. Félévre 3 forint. Evnegyed-re 1 frt 50 kr. o. é.

Az előfizetési díj legcélszerűbben postai utalvánnyal a „Székely Hirlap“ kiadó hivatalának Maros-Vásárhelyre küldendő.

Maros-Vásárhely, ápril 15.

A maros-vásárhelyi kir. törvényszék által Pap Jákob ellen folyó hó 4-én hozott halálos ítéletre vonatkozólag kimondottuk, mikép az a btk. 134. §. értelmében, egy correct bírói eljárás törvényes eredménye volt.

De, hogy maga az egyedüli alap, a 134-ik §. előhaladt polgárosodott korunkba beletalál-e? vagy nem? erre nézve akarjuk, mintegy feleletül, elmondani igénytelen nézetünket a maros-vásárhelyi „Jogász-egylet“ közlönye hasábjain.

Ha a kérdéssel 134-ik §-t gondosan átnézzük, csak sajnálni tudjuk azt a figyelmetlenséget és sietséget, melylyel összeállítva van, egy az ember élete felett véglegesen rendelkező cikk. Ez a §. igazán és hiven magán hordozza azon idő typussát, melyben az világra jött.

1852 a magyar birodalmi területen az ostromállapot szomorú korszaka volt, melyben mindennemű — személyre és vagyonra vonatkozó — intézkedés is nyiltparancs keretében lett kibocsátva, merőben nélkülözve a törvényhozás megtisztító laboratóriumát, s a sajtó és nyilvánosság általi megszűntetést.

Ily eljárás szüleménye lett aztán a 134-ik §., mely röviden kimondja, hogy: „Ha valaki egy emberrel, oly célzattal, hogy azt megölje, úgy bánik el, hogy azon elbánásból halál következik, az csikolásibün vádja alá esik.“

Evvel a rövidséggel írni körül, s határozni meg a gyilkolási bűntényt, csak ostromállapotban lehetett, mikor az emberélet nagyon leszállított áron szokott értékesíteni, s a hatalomszó minden formán s emberies körülíráson felülteszi magát.

Mily egészen másképp írják körül a „Code Pénal“ 297, 298, 299, 300, 301, 303 és 304. §§. a gyilkosság azon eseteit, melyekre aztán a 302. §. kimondja a halált. Az I. Napoleon büntetőtörvénye, — melyre ő szentilonai szenvedésében is oly büszke és meglegedett volt — csak oly gyilkolásra mondott s mond halált, melyet előrevaló kigondolás — Préméditation — vagy ismételt lesekedés — Guet-à-pens — előztek meg, a mikor aztán a momentán felhevülés s más olyan körülmények, melyek a gyilkolás elkövetésekor düh szüleményei, könnyítési okokul semmiesetre se vétethetők. S egy polgárosodott államnak akkor, midőn az embert attól akarja megfosztani, mit nem ő adott, s a mit, ha egyszer elveszen, többé vissza se adhat, beható és lelkiismeretes vizsgát kell tartania a bűnös egyénisége és az elkövetett büntett körülményei felett; s ha az eredmény az erkölcsi romlottságnak azt a fokozatát adja ki, a hol a javíthatásnak avagy

csak eszméje is valódi képtelenség, csak akkor, jó az állam azon kényszerültségi helyzetben, hogy kénytelen az államtestből egy megromlott veszélyes rész végkép kivágni, a nagyobb és egészséges rész megmentésére.

A „Code Penalban“ kétségen kívül gondolkodás és tapasztalat után állítottatott meg, a fennebb felidézett §§-ban a hét eset, melyekben a halállali büntetés alkalmazandó; s ezek elősorolása után kimondja határozottan: „En tout autre cas, le coupable de meurtre sera puni de la peine des travaux forcés à perpétuité.“ Minden más esetben a gyilkosság elkövetője élethosszig tartó kényszermunkára leendő ítélendő.

A mi büntető törvénykönyvünk 135-ik §-a 1-ső és 3-ik pontja, — mely utóbbit a 136-ik §. egészíti ki — még tűrhetőleg jelzik a gyilkosság esetet, ha mindjárt nem is avval a határozottsággal, melylyel e tekintetben a „Code Penal“ eljár, de már a 2-ik és 4-ik pont épen határozatlanul és ugyszólva könnyelműen gazdálkodik az annyira becses emberélet felett.

Mi nem akarunk összehasonlítást tenni a francia és a mi büntető törvénykönyvünk közt. Az itt felette röviden keresztülvitt felmutatás annak kitüntetésére van alkalmazva, hogy figyelmeztessük az illetőket arra, miszerint a frankhoni törvényhozás már 1810-ben mennyivel emberiebben és tapintatosabban járt el, mint az 1852-beli pantalís codificatio, mely még ma is reánk nehezül ostromállapotí súlyos természetével. Tehát felette sürgős lenne a javítás ezen a legérzékenyebb pontján az igazságszolgáltatásnak, mely nem a személy- és vagyonbiztossággal, hanem magával az emberi élet megsemmisítésével foglalkozik. S évek telnek, évek jönnek, melyekben csak felmelegítik a büntető törvények codificatioja iránti ígéretet, de a melynek e napig még egyet szerény cikknyi megvalósulása sem történt. Pedig ez a már soha megtörni nem akaró mulasztás vagy késedelmezés kétségen kívül az igazságügyminiszter és országgyűlés compromissiójával s a nemzet kárával történik.

Azt pedig aztán senki fia tőlünk rosznéven nem veheti, ha mi épe téren, bennső fájdalomunknak ilyen hangulatu kifejezést adunk. Hol állnánk ma, ha az általunk 1868-ban decemberben tett azon ajánlatot, melyszerint vállalkoztunk „Büntető törvényjavaslatot kapcsolatban egy korszerű börtönrendszerrel“ — dolgozni oly móddal, hogy az országgyűlés megnyitásáig készen leendünk, az akkori igazságügyminiszter elfogadta volna?

Dobolyi Sándor.

Büntény és büntetés.

— Természettani, társadalmi szempontból vizsgálva. —

Erismann Quetele és Häckel után Lukátsffy Aurél kir. alügyésztől.

Harmadik közlemény.

(Folytatás.)

Vannak, kik néha büntény okait kutatni is szeretik s azt szerintek fel is találják, az eredeti bűnnek a kereszténység által is támogatott dogmájában, mely a praedestinatioval összeesik. Ezek szerint az ember bűnössége igen egyszerűen indokolható: Ádámmal az eredeti bűn a világra jövén, utódai bűnbe születnek, s így a többé el nem enyészthető. Hogy a föld teremtményei kö-

zül, mért épen az ember az a szerencsétlen, kit ezen sors a maga nyomorúságára ért, s ki magát már jó előre a bűnhődésre szánja, ezen kérdéssel a vallás nem törődik. Itt meg kell jegyeznünk, hogy mi Theologusokkal általában tudományos alapon e felett vitatkozni nem akarunk, miután ők egy jóelőre meghatározott s a fejlődő tudományokkal szembeszökőleg ellenkező téren állanak, és így elfogult nézeteik természetani vizsgálódásaink körén kívül esnek.

De vannak, bár kevesen, kik a bűntények okairól komolyan gondolkoznak, kik a tudományok által meglehetősen védett tért foglalnak el. A harc csak itt kezdődhetik el, mert az ellenfél figyelemreméltó erőket szedte össze, s az észlelés által nyújtott fegyverekkel küzd.

Két határozott elv áll szembe egymással, az első a fajok állandósága mellett harezol, míg a másik a fajok változásából, vagy az ugynevezett származtató elvből vonja le következtetéseit. Az első szerint az öröklés törvénye az emberi nemre nézve nem áll, s hogy a tudományos világban ezen elv oly sokáig fönttartotta magát, annak egyedüli oka az, mert hírneves képviselője Le Brier S... és tanítványai népszerű tudományában rejlik, kik szerint az ember sem jó, sem rossz tulajdonságait nem örökli, hanem egyedül helyzetéből veszi fel azt, míg a leszármaztató elv szerint az apának ugy bűnei, mint érnei átmennek az utódokra, s a külbefolyások soha nincsenek akkora hatással, hogy azokat végképpen kiirtani képesek lennének. Ezen elv az emberiném bölcső korában származik, s legelőbb a vallással foglalkozó és egy külön elzárt osztályt képező papoktól származott; mint ennek nyomai feltalálhatók az őtestamentomban és ecatans kifejezést nyert, az ókorban annyira kedvelt és büntető Isten szájába adott eme szavakban: „Az apák bűneit megbüntetem harmad és negyedigiglen.“

Előttünk különösnek nem mondjuk, épen bárgyságnak tűnik fel a büntetés eme fogalma, a mi azonban egybefüggésbe látszik lenni az eredendő bűn tévtanával, melyét pedig a papok oly nagy előszeretettel hirdetnek. Hogy a mennyire veszélyes tan, és hogy mennyire gátolja az emberiném haladását, mondanunk felesleges; s ha ezen elvből a gyakorlati következtetéseket levonjuk, különös eredményre jutunk, ezek szerint egy ujonnan született gyermeket úgy kell tekintenünk, mint egy olyan tényt, ki több vagy kevesebb tökéletességű szervezeténél fogva kisebb-nagyobb mértékben örökölte szülei bűneit. Feltéve tehát, hogy valamely ujdón születtnék atyját gonosz tettei a vesztő helyre vitték, születőtte öröklésénél fogva annyira bűnös, hogy jogszerűen elítélhető életfogytiglani fogságra; hasonlóképen ennek születőtte bűnben születvén, szinte büntetésreméltó, s ez így menne a végletekig. Ezek tehát azon elvi különbségek, melyek a tudományok különböző nézeteiből indulnak ki, s melyek az ember bűnösségével összeköttetésbe vannak.

Minden gondolat közönségesen tettet, még pedig a gondolatnak megfelelő tettet von maga után, következőleg az a kérdés, mit teszen az ember, mit teszen a kormány, mit az állam, illetőleg a társadalom a bűnösökhöz szembe, s mi kötelessége, hogy tegyen, hogy önmagához következtetessé váljon?

Az első kérdésre könnyen felelhetünk: naponként mindenkinek szeme előtt folynak le az ember, kormány és társadalom viszonyából folyó tények, melyek a bűnösökre vonatkoznak; azonban kevesen látják azokat. A második kérdésre a felelet sokkal fontosabb, ebben az egész társadalom ismeretének összesége meg kell, hogy legyen és nem a jószívűség és kegyes kíváncsalom álláspontjából, hanem teljesen a tudomány alapjából kell megítélni. Ily szempontból reméljük, hogy a felelettel nem maradunk adósok.

A társadalom oly viszonyban áll a bűnössel szembe, mint büntényt felfogni képes. Az emberek legnagyobb része a bűn elkövetésétől azért óvakodik, mert fél a büntetéstől, mely által vagyonát, szabadságát, néha életét is

elvesztheti. Ebből kiindulva gyűlöli a gonosz embert, sőt örömet érez annak sűjos bűnhődésén hangosan kiállva: „köszönöm édes Istenem, hogy én nem vagyok olyan, mint az ott.”

Mivel pedig az emberek a bűntől közönségesen félnek, arról nem gondolkoznak, hogy valamely büntény elkövetésének mik voltak indokai.

(Folyt. köv.)

Maros-vásárhelyi városi képviselői gyűlés.

Márczius 17.

(Folyt. Lásd a 22. és 23. számot.)

Elnök: Borosnyai Pál.

Jegyző: Kiss József.

Tárgyak:

(Folytatás.)

9. A jogügyi szakbizottmányának Márkus Márk sör- és seprőtermelési és fogyasztásiadó beszédési jog haszonbérőnek jogai élvezetében leendő megtartása iránti kérényére adott véleménye, mely szerint a vele kötött haszonbéri szerződés módosítandó volna.

Mielőtt a képviselőbizottság Márkus Márk kérésével szembe a jogügyi szakbizottmány véleményének érdemleges tárgyalásába bocsátkoznék, a haszonbéri szerződés szigorú fenntartása mellett Dobolyi Sándor elnöke alatt, egy öt tagból álló bizottságnak, melynek tagjai dr. Scheicz Antal, Fekete Ferencz, Almási Lajos és jegyző Kiss József nevezetnek ki, és mely semmi kötelező erővel bíró egyezkedésbe nem ereszkedhetik, oly utasítással való kiküldetését határozza meg: hogy Márkus Márknak a haszonbéri szerződés minő irányban és feltételek alatti módosítására vonatkozó határozott nyilatkozatát jegyzőkönyvre vevén, a közgyűlésnek 8 nap alatt adja be.

Borosnyai Pál polgármester ur a városi közönség érdekében, mint ezen sz. k. város hatóságának főnöke kötelességérzetéből, meggyőződéséből kifolyólag a haszonbéri szerződést fenntartandónak nyilvánítja, magáról minden felelősséget elhárítandó, a haszonbéri összegnek bármilyen mérvben leendő csenkitása ellen óvast jelent, s ezt a tárgyban hozandó érdemleges határozathozatala alkalmával saját maga és elvtársai nevében írásban is beadhatni, jogát fenntartja.

Z. Bodola János, Wessely Károly és id. Fogarasi Demeter a közgyűlés fenntebbi határozata ellen, mely

által Márkus Márk kérésének igazolta, a haszonbéri szerződésnek tarthatatlansága már is mintegy elismerve volna, óvast jelentenek.

(Folyt. köv.)

Bekebelezés vagy előjegyzés a telekk. rendt. 74. §-a alapján.

Folyt és vége,

A második esetben, ha ugyanis a vevőnek bejegyzése megtörténvén, a hitelezők a bejegyzést csak később kéri, a megfejtés egyszerű. Itt a vevő az ingatlant vagy jelzálogot azon állapotban fogja átvenni, mely állapotot a bejegyzés elsőbbsége kijelöl. Ha tehát a vevő bejegyzésekor az örökös hitelezői még bejegyezve nem voltak, úgy később számokra a bejegyzés meg sem engedtetik, mert a vevő ellen joggal nem bírnak, az örökös pedig rájuk nézve, az ingatlan vagy jelzálog szempontjából, sem nyilvánkönyvi, sem nyilvánkönyvön kívüli előzőt nem képez, azaz ő nem alanya már a bejegyzés által érintendő telekkönyvi jognak.

Hátra van még egy pár szót szólni a hagyatéki igények, nevezetesen adósságokról és ezek állásáról az eladott esetben, mit az eddigiekben csak mellékesen érintettem.

A hagyatéki igények, hűlönösen az örökhagyó adósságai a telekk. rendl. 12. és 74. ugy a ptk. 8225. §-a egybehangzó intézkedése folytán, az örökös hitelezőinek bekebelezése vagy előjegyzése által rövidséget nem szenvedhetnek, ezek ha az örökös nevére átíratás előtt lettek érvényesítve, illetőleg bekebelezve, vagy előjegyezve, feltétlenül megelőzik az örökös hitelezőinek bejegyzéseit.

Azonban az örökös nevére átíratás után két hátrányt szenvednek, egyik az, hogy a netalán előbb bekebelezett vagy előjegyzett örökös hitelezőknek utánna állanak, a második pedig, hogy ha az örökség a leltári jogkedvezmény mellett vétetett és több örökös van, az örökségi ingatlanra csak az örökös örökrésze arányában jegyezhetők be.

A hagyatéki igények és adósságok érvényesíthetők az örökség vagy örökségi javak magán utáni vevője ellenében is, azon különbséggel, hogy az örökös nevére átíratást itt az a ptk. 1282. §-a szerint, mely kimondja, hogy az örökségi hitelezők és hagyományosok joga az örökség eladása által változást nem szenved, s egyiknek örökségbe lépése a másikra nézve is érvényes — a vevő nevére átíratás pótolja.

Tehát a vevő nevére átírás előtt ezek, a dolog ter-

tyái felett, hogy tökéletesen megtanulta, hogy a gyertyát tulajdonképpen miként oltják ki.

Boivin az övét kifújta.

IX. Fejezet.

Valtère kisasszony szobájába vonult ebéd után, a nélkül, hogy legkisebb jelét is adta volna az Elizzel való meg nem elégedésének.

Aranka nem érezte magát elég erősnek, ma este egy kikerdezt kockáztatni. Ő elpalástolta legkisebb erőltetés nélkül, rövidlátó atyja nyugtalankodása előtt ezen a napon kiállott nagy felindulása nyomait. Egy kis főbeli köszvény elég volt megfejtetni a Valtère kisasszony levertségét.

Aranka az ebéd alatt, szokása szerint, kedves és előzékenyen, visszatartóztatta magát, legkisebb jelével bár a roskedvnek lakoltatni a bárót azokért a szenvedésekért, melyeket ő okozott magának, s a melyekért ő magát büntetni is akarta. De egyedüllétét csak egy könnyű sóhajjal hordozta.

Gondolkozni nem akart. Elővett egy könyvet, s arra kárhóztatta magát, hogy aziránt érdeklődjék. Tagolta a szavakat, hogy szórakozást szerezzen magának; de tekintete csak magára olvasott, s csak szája szóttagolt, míg bennsejében az eszmék szavak nélkül forrongottak s dagasztották mellét.

Ebben az első makacs küzdésben többször akart könyvet változtatni. De minő emberi munka, papírou kihűlt, minő nyelv birna oly erővel, hogy lánczra verhetné a lélek minden tehetségeit, s leigázhatná a gondolatot, hogy az, az elébe gördített akadályt le ne győzze.

A tehetetlen könyv kihűlt, leesett kezéből. A merengés visszatért, mint egy hullám, mely töltéseit elszagatta, és a szegény Aranka az egész éjjel álom nélkül tölti, ha a testi fájdalom, a jöltező főbeli köszvény nálla meg nem tették volna azt a szolgálatot, melyet ő tartalékol hagyott fenn az erkölcsi fájdalmak ellen, előidézve

mészete szerint épen úgy érvényesíthetők, mintha az eladás vagy átruházás nem is történt volna. Az átírás után pedig, örökségvétel esetén, a vevő netalán bekebelezett vagy előjegyzett hitelezőinek utána állanak és csak azon arányban terhelhetik az ingatlant, melyet a jogelőd örökösnek örökrésze kimutat, feltéve, hogy a leltári jogkedvezmény igénybe vétetett; az egyes hagyatéki ingatlan vevője vagy jelzálog engedményese ellenében a hagyatéki adósságok épen nem érvényesíthetők, hanem csak a vételtárgyára vonatkozó netaláni specialis hagyományok.

Természetes, hogy ha az illető ingatlan, vagy jelzálog a hagyatéki adósság fedezésére elégtelen, mert talán a vevő hitelezőinek bejegyzése által kimerítettett, a kezdetlen maradt követelés iránt az örökség vevője a vevő örökség erejéig, a többi iránt pedig leltári jogkedvezmény nélkül az örökös felelős. Az örökségi javak vevője rendszerint mindig, az örökség vevője pedig, ha a vétel leltári mellett történt, a szerint, különben pedig az örökségvétel szerencseszerződés levén, csak az örökjog valódiságáért, de nem annak a hagyatéki adósságok miatti tulságos megrovidítéseért, szavatosságot igényelhet az eladó örökös ellenében.

Ifj. Mohay Sándor.

A székely pályadíj-alapról a XII-ik közlemény.

Az ügy iránti általános érdekeltségnek ismét örövendetes jeleiről értesitem ma közleményemben a magyarság olvasó-világát.

Tompa Károly ügyvéd 10 frtot, öt hónapos kis fizetést Tompa Simon nevében 5 frtot, küldött be hozzám. Derék apának — adja Isten — legyen derék sarjadéka, Aláírtak s fizettek az én ivem szerint László József sz. kecskés unitárius tanár 1 frt, Derzsi József kolozsvári unitárius tanár 1 frt, Barabás József homoród-karácsonfalvi birtokos 2 frt, Szabó Mózes 1 frt, egy régi aláíró befizetett 2 frt, egy másik 1 frt, a harmadik egy aranyat (5 frt 18 kr.)

Móricz István ur ivén aláírtak és fizettek: Szacsai Dénes 2 frt, Dobál Antal 2 frt, Kőszegvári Gyula 1 frt, Biró Miklós 2 frt, egy régi aláíró befizette 3 frt ígéretét. Szives köszönet a szives fáradozásért.

Nagy Sámuel marosszéki birtokos ur 5 frtot küldött be hozzám, azon kedves értesítés kíséretében, hogy már ezelőtt négy héttel felszólította Marosszék érlelyalkirálybíráját. Szentivány Kálmán urat gyűjtésre, a kire ezt nemcsak a legmelegebben fogadta, hanem a felet azon practicus megjegyzéssel egészítette ki, hogy a leg-

a legyőzhetlen zsibbadást, az eszmék ezen megsemmítőjét, melynek meg van az ő sajátságos édessége, mely bevezet az álomba, a halál ezen helyettesítésébe.

Aranka későcskén ébredve, szinte megijedt, hogy aludni tudott. A lámpa kialudva, visszaidézte nálla a valóság érzetét. Az olajat felemésztett méceses bűzhődt szagja reánézve érzékisége egészséges rendreutastójául tünt fel, melyet az ő képzelődő tehetsége, nagyon gondolatlanul költőileg kezelt.

Aranka megrémülve kelt fel ágyából, ép oly borzadálylyal, mintha ágyából elfutva egy nehéz álom szövevényéből akarna menekülni. Megnyitotta ablakát, egy madár éneke hallszott azon be, egy napsugárral s egy friss légrohammal.

— El kell felednem, mondá ő, egy nagyot lehelve, s el fogom feledni.

Azután jókedvre akarván magát hangolni, hogy a többivel egyhangu legyen a reggelinél, édesdeden kezdte trillázni.

Egy szerény kopogtatás történt ajtaján, ez kiragadta őt az azelőtti nap benyomásai alól.

Eliz volt.

Egy felhő vonult el Valtère kisasszony nagy szeméje előtt; azonban nagy bosszúságai s egész lázza a nyitott ablakon kirepültek az elaludt lámpa gőzével.

Eliz kétségen kívül nem álmodott kedvetlen jelenetekkel, főbeli köszvény nélkül aludt, s könyv nélkül ébredt, szeméje élénke, szája félig nyitva volt. Ha urnője a szép reggel derűjét adta, Eliz annak gazdag harmatját képviselte. Olyan volt, mint egy szép csipkerózsabokor, melyet az éj elhalmozott gyöngyökkel; s a művészetnek megfertőztetése s egy nő kegyetlensége lett volna megzavarni ezt a friss hajnalt.

Valtère kisasszony felfogta és érezte ezt, s mig szobalánya az öltözeit rendezte, ő azt mélabusan, de békülékenyen nézte.

(Folyt. köv.)

T Á R C S A.

Aranka áldozata.

Az „Indépendance Belge“ után.

Dobolyi Sándor.

(Folytatás.)

Edgár dalolva vetkezett le, s lefeküdt egy kibeszélhetlen jóllét érzetében, s elaludt a nagy-szent-Miklós védelme alatt azon jó reményben, hogy szép lányokkal fog álmodni, két nappal látott volt.

És ő valósággal azokkal is álmodott, s látott fejkötőbáb nagyságu kicsiny tündéreket, a kik ágya körül tánczoltak. Időnkint egy öreg tündérnő meg-megjelent egy füstölő tállal, s a kis tündérkéek szoknyája alá butak. Tudjuk, hogy melyik tál volt az. Szükség-e megmondani, hogy az öreg tündérmama a Bergerun Kata asszony arczképe volt?

A mi Philibertet illeti, a hogy abba a terembo ért, melyben a helység fiatalai egybegyűlni szoktak vasárnaponként, hogy tanuljanak énekelni, és hogy ne politizáljanak, gyakorolva azonban magukat az írásban, maga körültekintett, hogy meggyőződjék egyedüllétéről, azután elkezdett nevetni, hosszasan nevetni, csendesen úgy, hogy ajkai reszkettek, mint a száraz levelek, és ez a nevetés ismételtetve a falon, mely őt megmarni akarni látszott, azon árnyék által, melyet Philibert az oldala mellé helyezett, gyertya segítségével vetett a falra, az árnyképnek csodálatos és ijesztő alakot kölcsönözött.

Miután ily módon a feleslegest örömeből vagy bosszúságából, reményéből vagy bosszujából kigőzölögté, mielőtt levetkezett volna, Dudoul, ki a sötét éjjet szerette, ki vett zsebéből egy darab vastag papírt, abból tölcseért csinált, melyet a gyertyára alkalmazott. Ő oly sokszor hordozta az oltókupot a Saint-Remy templom viaszgyer-

közelebbi bizottmányi ülésben mint székely törvényhatóság szóljának fel ez ügyben, tegyenek ott indíttványt s hozzák meg áldozataikat a nagy és nemes eszmének kivitelére, reméli, hogy Marosszék önmagához méltóan fog ez iránt mihamarább eljárni s az alapot tekintélyes összeggel gyarapítandja. Örvendek rajta. Addig tám a székbeli főkirálybíró ur is haza jó Pestről s megteendi részéről is azt, a mit tőle helyzeténél fogva a nemzeti ügy és irodalom megvár.

Rédiger Árpád küllői unitárius esperes 40 frtot küldött be, mint tisztelt és szeretett alispánjuk Pócsa József urnak márczius 19-ki nevenapját ünneplő baráta-adományát! A beküldő írja, hogy a Székely pályadij eszméje ama vidéken is lelkesedéssel fogadtatott; csak tolmácsolta a közérzelmet, midőn a mondott névnapon pohárköszöntése tárgyává ezt tette, s a közöröm egy perc alatt e tekintélyes összeget vitte a hazafiság égő oltárára. Az adakozók nevei ime ezek: Pócsa József (a derék házigazda) 5 frt, Pataki László 5 frt, Derzsi István 2 frt, Pekri István 5 frt, Boncza Imre 1 frt, Lugi Mózsza 2 frt, Horváth Albert 1 frt, Thier Alajos 1 frt, Nemes Ferencz 1 frt, Nagy János 50 kr. Felszegi Gábor 1 frt, Benczédi Sándor 1 frt, Schusztter Ferencz 1 frt, Gáspár György 2 frt, Frits Rezső 2 frt, id. Muzsnai József 1 frt, Farnos Elek 2 Izmael Mihály 4 frt, Kovács János 1 frt, Rédiger Árpád 1 frt, 50 kr. Ez az igaz családi örömnép, mit vérségi, baráti és hazaszeretet a legnemesebb ténnyel szentel meg. Tartsa meg az ég az ünnepeltet és tisztelőit egymásnak, a hazának, s a haza közügyeinek.

Izsák István ur, a kolozsvári m. királyi távirda tiszteltől 21 frtot hozott be hozzám üdvözlötük s szerencsekívánatuk kifejezése mellett. Az adakozók ezek: Ajtai Kovács Gyula adott 2 frtot, Ambrus Gergely 1 frt, Bakcsi Dezső 50 kr. Balázs Endre 1 frt, Botár János 1 frt, Dávid Endre 1 frt, Farkas Albert 1 frt, Fülöp Sándor 1 frt, Gál Lajos 1 frt, Izsák István 1 frt, Nagy Menyhért 1 frt, Ptacsnik Lajos 1 frt, Pungnr Béla 1 frt, Riemann Lajos 1 frt, Szabó Ottó 1 frt, Székely István 1 frt, Székely József 1 frt, Tamás Antal 1 frt, Végh Lajos 1 frt, 50 kr. Will Károly 1 frt, Fogadjak e derék ifju tisztviselő társaim viszonzüdvözlömetet. Ők példányképe a hazafias tisztviselőknak Mások Bécsben és Pesten fizetései javításán fáradoznak, zörgetve a parlament és miniszterek ajtaján; ők parányi fizetésök egy részét is a haza tudományügyének szentelik. Szívemből üdvözlöm őket s köszönöm nagybecsü adományukat.

Csik-Szeredából Lázár Domokos polgármester ur beküldötte Sándor Mihály székely primor hazánkfia 5 frt adományát. Köszönöm a buzgóságot mindkét részről.

Háromszékről Lázár Mihály hét székely város főispánja beküldötte Ilyefalva mezőváros polgármesterének Gál István urnak 21 frt gyűjtését. polgármester ur azon nyilatkozatával, hogy e küldemény csekély ugyan, de tekintve a város kicsiny voltát, anyagi helyzetét és a földmivelő osztályra nézve kedvezőtlen jelen időszakot, ki-elégítőnek mondható. A város polgárai nem vagyonos kereskedők, nem jóllétben élő iparosok, gazdagon dotált hivatalnokok, hanem többnyire földmivelésből élő kis birtokosok és napszámosok, kiknek csak szegénységök nagyobb hazaszeretetöknél. Az adakozók következők: Révay Lajos adott 1 frt, Bene Ferencz 50 kr, Rákosi László 50 kr, Kis Lászlóné 30 kr, Lőte Antal 20 kr, Pál Anna 30 kr, Séra Ámália 20 kr. Farkas Józsefné 40 kr. Nagy Gusztáv 3 frt, Gál István 1 frt! Nagy Jonos 50 kr. Petke Lajos 50 kr. Petke Pál 1 frt, Gazda István 60 kr, Nagy Mihály 20 kr, Benkő Mihály 30 kr, Valaki 50 kr, Városi közönség 10 frt, az ilyefalviak áldozata az evangéliumi nő Jézus elébe vitt ajándékához hasonlít, miről azt mondta a nagy mester, hogy az kevesebb előtte, mint a felfuvalkodott gazdagok dicsekedő adománya; vagy a miről Kölcsey, koszos magyar költőnk azt mondotta: „A kevés is sok, ha mindene az áldozónak. Köszönet a szíves pártolásért.

(Vége köv.)

VEGYES.

— **Lopás.** Tarnóczy Gusztáv képviselő f. évi január 13-án Pestre érkezvén, lakásán a bérkocsiból kiszállás után észrevette, hogy bőröndje, mely 62,000 frt értékű váltókat, 20,700 frt értékű állampapírokat, egy 2,000 frtról szóló takarékpénztári könyvecskét és több más értékes tárgyat tartalmazott, a kapu alól, hova letétezt, eltűnt. A vizsgálat kiderítette, hogy a bőröndöt Göncz Dani, egy sikasztás miatt elbocsátott pestvárosi poroszló lopta el. A tegnapielőtti végtárgyaláson constatáltatott, hogy vádlott minden, általa nem értékesíthető értékpapírt a Dunába dobott, ugy Tarnóczy Gusztáv ur 100,000 frttal felérő kárt szenvedett. Biikei Papp közbíró a különösen terhelő körülmények miatt vádlott ellen 8 évi sulyos, hetenkint egyszeri bőjttel szigorított börtönt indítványozott, a törvényszék azonban Gönczöt 4 évi börtönrre ítélte.

— **Kövér Gábor** rétháti birtokos, ki valódi geniállításról szélesebb körökben ismeretes, most mint az Alföld írja -- egy „szabad inga echappement“ féle csillagászati órát készített a bécsi világkiállításra, mely bizonyára ott is méltó és nagy figyelmet fog gerjeszteni. — Ezen óra szerkezete egészen új találmányú, ingája teljesen szabadon áll a szerkezettől, változhatlanul pontos, és a

csillagászati időjárás rendszerét tökéletesen visszatükrözi. Nevezetes abban még az, hogy ez ora összes alkatrészeit az utolsó kis szögig mind maga csinálta műhelyében. Kövér G. ur s minden egyes darabkája s parányi részletei oly kiváló finomság és művészettel vannak kiállítva, hogy műértő híres óráskok azt még inkább fogják bámulni, mint a laikusok, kik csak a gyönyörű külső munkában gyönyörködhetnek — az orsz. kiállító bizottság elnöksége a hazai tudományos műiparnak legkiválóbb osztályban jelölt ki helyet ez órának a bécsi kiállításon, és geniális készítője maga viszi azt rendeltetése helyére. (Nyitra.)

— **A Reform indítványozza:** hogy a „világkiállítás“ mint rossz szó küszöböltessék ki, és „közkiállítás“ szóval helyettesítsék. Ezen indítványt az országos lapok nagy része elfogadta.

— **„Világkiállítási Közlöny“** ezim alatt Bécsben május 1-től kezdve képes hetilap fog megjelenni; melynek czélja: minden egyes magyarországi kiállító nevét, lakását, és az általa kiállított tárgyakat a közönséggel alaposan megismertetni, az érdekesebbeket rajzokkal illusztrálva; továbbá: intézkedni az iránt: hogy magyarországi kiállítóink a német, francia, angol, és olasz szaklapokban minél gyakrabban megemlítésenek, és kiállított tárgyaik a nagy közönség figyelmébe ajánltassanak. A lap felelős szerkesztője gr. Bethlen Olivér, főmunkatársa Ozoray Árpád; megjelenési ideje: minden Vasárnap, előfizetési ára 3 hóra (május-július) 3 frt. 6 hóra (május-október) 6 frt. Az előfizetési pénzek Wodinaner és Vaizner czéghez; Bécs I. Giselastrasse 11. sz. küldendők.

Bécsi tőzsdei árkelet

(április 8.)

5% metallique	70.35
5% nemz. államkölcsön	72.60
1860. államkötvény	103.75
Bankrésztvény	953.—
Hitelrésztvény	332.50
London	108.75
Ezüst	107.65
Arany	—.—
Napoleon arany	8.71 1/2
Földteh. ment. kötvény magyarhoni	79.50
„ „ „ temesi	77.50
„ „ „ erdélyi	77.—
„ „ „ horvát-slavon	83.25

Felelős szerkesztő: DOBOLYI SÁNDOR.

Az „Erdélyi Kereskedelmi- és Hitelbank“ 1873. január—márczius havi üzletforgalma.

Bevétel:

Pénztárkészlet 1873. január hó 1-én 32498 frt 37 kr

Váltó-üzlet:

Visszafizetett váltókra 272462 frt 81 kr
Elfogadványok és viszleszámitolt váltókra 92957 „ 3 „ 365419 „ 84 „

Zálog-üzlet:

Visszafizetett zálogkölcsönök 77861 „ — „
Takarékpénztári betétek 44533 „ 49 „
Pénztári utalványokra 8400 „ — „
Vásárlási- és eladási számlán 90721 „ 77 „
Idegen bankok folyó számláin 216908 „ 37 „
Személy számlákon 377553 „ 22 „
Tartozóktól új részvényekre 113090 „ — „

Kamatokban:

Váltókra 10609 „ 69 „
Zálogokra 2989 „ 69 „
Különbféle kamatok 5523 „ 1 „ 19122 „ 39 „

Átirások az 1872-i nyereményből:

1872-i osztalék-számlára 37500 „ — „
1873-i nyer. és veszt. számlára 10000 „ — „
Tartalékalap számlájára 108800 „ — „
Hivat. nyugdíjalap számlára 3559 „ 37 „
Választmányi illeték-számlára 16796 „ 85 „
Tisztviselői jutalék-számlára 7839 „ 5 „
Bányaköltség tartalékául 3473 „ 26 „ 187968 „ 53 „
Jutalék-számlán 447 „ 66 „
Megtérített költségek 255 „ 51 „

Összesen: 1534780 frt 15 kr.

Maros-Vásárhelytt, 1873. márczius 31-én.

Kiadás:

Alapítási költség 276 frt 20 kr
Berendezési- és felszerelési költség 245 „ 91 „

Váltó-üzlet:

Leszámitott váltók 254618 „ 50 „
Kifizetett elfogadványok és viszlesz. váltók 107891 „ 35 „ 362509 „ 85 „

Zálog-üzlet:

Adott kölcsönök 69083 „ 75 „
Takarékpénztári kivétek 74414 „ 54 „
Pénztári utalványok beváltására 400 „ — „
Vásárlás- és eladási számlán 126355 „ 96 „
Idegen bankok folyó számláin 306635 „ 5 „
Személy-számlákon 345735 „ 2 „
Zálogárvezési többlet és biztosítéki letét 265 „ 42 „
Kifizetett 1872-i osztalék 210 „ — „
Átirása a mult évi nyereménynek tulirt számlákra 187968 „ 53 „

Kamatok:

Megtérített váltók és előlegek után 58 „ 67 „
Elfogadványok és viszleszámitolt váltók után 1790 „ 40 „
Értékpapírok után 5611 „ 44 „
Különböző kamatok 1688 „ 37 „ 9148 „ 88 „
Jutalék-számlán 7 „ 50 „
Adóban 646 „ 56 „

Üzleti-költségek:

Tisztii fizetések 4124 „ 43 „
Póstabér és táviratok 212 „ 80 „
Nyomatványok 91 „ 84 „
Irodai, utazási stb. költségek 765 „ 79 „ 5194 „ 86 „
Befektetés Rákosra és a köszénbányákra 6769 „ 60 „
Kifizetett választmányi illeték 16796 „ 85 „
Kifizetett elnöki és tisztviselői jutalék 8329 „ 5 „
Bélyegdíjak 267 „ 94 „
Pénztármaradvány 1873. márczius 31-én 13518 „ 68 „

Összesen: 1534780 frt 15 kr.

Összes bevétel: 1502281 frt 78 kr.

Összes kiadás: 1521261 frt 47 kr. 3023543 frt 25 kr.

Pénztári forgalom: 1294204 frt 17 kr.

Szász Róbert,
titkár.

Sz. 16810. 1872. (47) 1-3

polg.

Hirdetmény.

Vonatkozással ezen törvényszéknek folyó évi július 1-én 10974 sz. alatt Szebenben lakó ügyvéd Kis Károly által képviselt özvegy Biró Istvánné, született Czöbel Victoriának n.-ernyei Horváth Ferencz ur ellen 17514 frt o. é. s járulékaik iránt végrehajtásos ügyében kibocsátott árverezési hirdetményére ezennel közzhírré tétetik, hogy az ezen ügyben folyó évi január 3-ára kitűzve volt második árverezési határidő, a felek kölcsönös megállapodásuk folytán a fennebbi összegből még hátra lévő 15000 frt o. é. erejéig folyó évi **április hava 3-án d. e. 9 órára** áttétetett, mely napon az árverezés a fennebbi 15000 frt addigi le nem törlesztése esetére a hely színen N.-Ernyébe meg fog tartatni, s a lefoglalt és elbecsült fekvőségek becsáron alól is el fognak árvereztetni.

A maros-vásárhelyi törvényszéknek 1873. január, 13-án tartott üléséből.

Damokos, törvényszéki elnök,
Bocskor, jegyző.

Sz. 5131. 1873. (46) 1-1

polg.

Árverezési hirdetmény

A maros-vásárhelyi királyi törvényszék által ezennel közzhírré tétetik, miszerint néhai Simon Lajos hagyatékához tartozó maros-vásárhelyt a tyukszer utcában a 243. házszám alatt fekvő belső épületes telek **1873. április hó 30-ik napján d. e. 10 órakor** a helyszínén nyilvános árverezésen örök áron el fog adatni.

A melyre a venni szándékozók azon megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az árverezési feltételek királyi végrehajtó Magyarai Bálintnál megtekinthetők.

A maros-vásárhelyi kir. törvényszéknek 1873. márczius 25-én tartott üléséből.

Damokos, kir. törvényszéki elnök,
Bocskor, jegyző.

(45) 1-1

Hirdetmény.

A maros-vásárhelyi takarékpénztár helyiségeiben **folyó 1873-ik év április hó 22. és 26-ik napján** mindig délután 3 órakor arany és ezüst kinem váltott zálog tárgyak fognak nyilvános árverezésen készpénz lefizetés mellett eladatni.

Maros-Vásárhelyt 1873. ápril 4.

Takarék-pénztári igazgatóság.

(38) 3-3

Eladó telek.

A tyukszer-utczába 231. szám alatti telek örök áron eladó; a vételár felett értekezhetni lehet Deák Ferencz-utcz. 357-dik szám alatti háznál.

(35) 1-1

Jólcsinálta

ORLICÉ tanár ur!

az ön utasításai nyomán ismét egy szép nyereseményhez jutottam!

Pest,

Labitz Antal.

Ezen megbecsülhetlen játszma utasítást

azonnal közli Orlicé tanár ur.

Berlinbe, Wilhelmsrasse 5 ingyen.

(42) 2-3

Hirdetmény.

A honvédelmi m. kir. minister ó nagyméltóságának folyó év mártius hó 20-án kelt 10546

III. számú rendelete folytán az erdélyi kerület 4 lovas századainak 15—15 összesen 60 darabnak kézi bevásárlás utjání fedezése folyó év május havában engedélyeztetett.

Midőn a m. kir. honvédelmi minister ó nagyméltóságának ezen leiratát közzé tennem, értesitem a t. cz. közönséget, hogy a ló szükséglet bevásárlásával megbízott pótlóvázási bizottság következő helyek és napokon fog működni ugymint:

Szamosujvártt folyó év május 1-ső és 2-án.

M.-Vásárhelyt " " 5-től 9-éig.

Segesvártt " " 11-től 15-éig

és esetleg (ha a ló szükséglet a fennírtított állomásokon nem fedeztetnék.)

K.-Vásárhelyt folyó év május 18-tól kezdve, az ár átlag a pótló minőségéhez képest 203 forinttal állapított meg.

A pótlóvak minőségét illetve, következő feltételek mérvadók:

A lovaknak hibanélkülnek, tökéletesen épeknek és kemény kötésekknek kell lenni, — vemhes kanczák és esődörök elnem fogadhatók.

A lovak egy harmadrésze legalább 14 marok 3 hüvelyk, egy harmadrésze 15 az utolsó harmadrésze 15 markon felüli, de 15 marok 3 hüvelyknél magasabbnak nem szabad lenni.

Korra nézve: 4 egész 7 éves köztiek elfogadtatnak.

A m. kir. II. honvéd kerületi parancsnoksága.

Kolozsvártt, 1873. április 1-én.

Graef, tábornok.

Szám 168. 1873. (44) 1-1

E. T. E.

Pályázati hirdetmény.

A nagy-enyedi kir. törvényszék területéhez tartozó maros-ujvári kir. járásbírósnál rendszeresített birói végrehajtói állás betöltése végett pályázat nyittatik.

Pályázni kívánók sajátkezüleg irt s a birósági végrehajtókról szóló 1871. LI. t. cz. 2. §-lyében előirt kellékeket igazoló okmányokkal felszerelt folyamodványukat f. évi május hó 16-ig alólírt kir. törvényszéki elnökhöz adják be.

A kir. törvényszék elnökétől Nagy-Enyed, április 5-kén.

Halmágyi Sándor, elnök.

(41) 2-3

Apollo-gyertya-

és

szappan-főraktár

Magyarország és társországai számára.

A szappan-szükséglet ideje leginkább most kezdődvén, bátorkodunk jó híréről ismeretes

Apollo-szappan és Apollo-gyertya-

raktárunkat leszállított gyárarak

mellett ajánlani s kívánatra részletes árjegyzékekkel is bérmenten szolgálunk.

Pesten, 1873. márczius 25-én.

Beimel és Herz.

(17)

Legujabb törvénykezési munkák.

Kaphatók **Witich J. könyvkereskedésében** Maros-Vásárhelyt.

Adótörvények és szabályok

gyűjteménye,

községek s különösen jegyzők számára

irta: **Till Antal** ára 1 frt 20 kr.

A Telekkönyvi Rendtartás.

és az erre vonatkozó törvények és rendeletek magyarázata **tekintettel Erdélyre**

irta **Zilinszky Imre** Ara 2 frt 40 kr.

Az új szolgabirói hivatal.

kézikönyve

megyei tisztségviselők, ügyvédek, jegyzők, és községi előljárók használatára. Ara 2 frt,

Birtokrendezési eljárás

az ország erdélyi részében ára 40 kr,

Kolozsmegye-gyalui egyesbirája

által

a községi előljáróságok részére kiadott

UTASITÁS

községi bíróságokhoz utasított ügyek tárgyalása és kezelése tárgyában.

mintákkal,

Ara 20 kr. — Postánküldve 26 kr.

Törvényezik a községek rendezéséről Ara 40 kr.

1869-ik évi Törvények gyűjteménye. Hivatalos 8-adrét-kiadásban ára füzve 1 frt 10 kr., kötve jelvényekkel 2 frt. Hivatalos zsebkiasásban füzve 1 frt 20 kr., kötve jelvényekkel 2 frt.

1870-ik Törvények gyűjteménye. Hivatalos diszes zsebkiasadás, ára füzve 1 frt 40 kr., kötve jelvényekkel 2 frt. Hivatalos 8-adrétü nagybetűs kiadás. Ara füzve 1 frt 20 kr., kötve jelvényekkel 2 frt.

1871-ik Törvények gyűjteménye. Hivatalos 8-adrét nagybetűs kiadás, ára 2 frt 50 kr. Diszes kö-

tésben jelvényekkel 3 frt 50 kr. Hivatalos zsebkiasadás. Ara 2 frt 80 kr. Diszes kötésben jelvényekkel 3 frt 60 kr.

1872-ik Törvények gyűjteménye. Hivatalos 8-adrét kiadás 1 frt 20, kr zsebkiasadás 1 frt 20 kr.

1872-iki Rendeletek tára. Hivatalos kiadás Hatodik folyam. Előfizetési ára 50 ivnek Pesten 3 frt. Postán bérmentve 3 frt 80 kr.

A bélyeg- és illetéktörvények és szabályok. A legujabb időkig kiegészített hivatalos kiadás Ara 2 frt. Kötve 2 frt 80 kr.

Törvény és községek rendezéséről. Magyarázó jegyzetekkel. Nyolczadrét-kiadás. Ara 1 példánynak 40 kr.

Telekkönyvi oktató.

Irtá **Ürmösy Boldizsár Ferencz.**

2-ik javított kiadás. Ara 80 kr.

Községi Kalauz

vezérkönyv község- és körjegyzők községbirák, előljárók, s képviselők használatára.

Számos jegyzetekkel és gyakorlati irománypéldákkal, 2-ik a legujabb rendeletekkel bővített kiadás Irtá: **Tóth Lajos.** Ara 4 frt.

Magyar Önügyvéd,

gyakorlati tanácsadó és útmutató a polgári életben előforduló jogügyletek elintézésére, jogügyleteket tárgyzó okiratok és beadványok magyar és német szüvegű iromány példával ellátva, minden osztálybeliek használatára. Ara 2 frt 40 kr.

Irtá. **Tóth Lajos.**

Községi közigazgatás vagyongazdálkodás és számadások kézikönyve

Irtá: **Till Antal.**

2-ik javított kiadás.

Ara 2 frt 50 kr.

A m. k. belügyminisztertől, a jegyzői szolgálatra készülőknek ajánlva.